Rodzicu, czytaj dziecku

„Czytanie dzieciom i ograniczenie korzystania z mediów elektronicznych to najlepsza inwestycja w ich przyszłość.” (Jim Trelease)

Chyba każdy rodzic słyszał o społecznej akcji „Cała Polska czyta dzieciom", jak również zetknął się z zachętą, aby czytać dziecku 20 minut każdego dnia. Korzyści z czytania jest bardzo wiele i to już od najwcześniejszych etapów życia dziecka. Czytanie to nie tylko przyjemność i możliwość budowania bliskiej relacji z maluchami, ale także nauka i podstawowy element wpływający na ich dalszy rozwój. Zadaniem dorosłych jest wzbudzenie ciekawości świata u dziecka, kształtowanie wyobraźni, umiejętności słuchania, skupienia się, kojarzenia faktów czyli rozwijanie cech, które w przyszłości będą niezbędne w zdobywaniu i poszerzaniu wiedzy oraz przy podejmowaniu różnych zadań życiowych.

Niektórzy specjaliści zalecają, by zacząć czytać dziecku już w okresie ciąży, bowiem zmysł słuchu rozwija się u dziecka w życiu prenatalnym. Już w III trymestrze ciąży maluch zaczyna słyszeć. Dziecko rozpoznaje już głosy swoich najbliższych, jest w stanie wyczuć ich emocje. Dzięki czytaniu w okresie ciąży już od momentu przyjścia na świat maluch jest przygotowany, by słuchać, a w miarę rozwoju rozumieć kierowane do niego komunikaty. Osłuchanie z prawidłową wymową jest z kolei kluczowym elementem w nauce mówienia. W rozwoju dziecka ważnym elementem jest komunikacja, a jednym z jego czynników jest czytanie dziecku.

Korzyści z czytania dziecku na różnych etapach jego rozwoju:

1. 0-3 rok życia:

Czytanie daje dziecku poczucie bezpieczeństwa, buduje więź między rodzicem a dzieckiem. Ponadto stwarza komfort dziecku, które poprzez wspólnie spędzany w gronie najbliższych czas czuje przynależność do rodziny. Przez czytanie dziecko otrzymuje podstawowe informacje o otaczającym świecie, poznaje nowe słowa, oswaja się z nimi. Wdraża się do mówienia poprzez wsłuchiwanie się w komunikaty rodziców. Czytanie przygotowuje malucha do uczenia podstawowych (kluczowych) umiejętności z zakresu koordynacji wzrokowo-ruchowej, pamięci, czy myślenia przyczynowo-skutkowego.

Porady:

W początkowych miesiącach życia dziecka warto czytać mu proste, zwykle krótkie teksty, często mające charakter wierszyków czy rymowanek. Poprzez wielokrotne ich powtarzanie dziecko zaczyna sygnalizować, że rozpoznaje czytany mu tekst. Warto zwrócić uwagę, że nie tylko o słowo tu chodzi, teksty dla dzieci często są pięknie ilustrowane, dlatego należy również pokazywać dziecku zamieszczane w książce ilustracje. W tych początkowych etapach ilustracje nie powinny jednak zawierać zbyt wielu detali, aby nie rozpraszały za bardzo malucha. Najważniejsza jest w tym wszystkim jednak bliskość rodzica: należy pamiętać o przytulaniu i głaskaniu dziecka podczas wspólnego czytania. Daje mu to bowiem poczucie bezpieczeństwa i buduje jego zaufanie do świata.

2. 3-6 rok życia:

W tym wieku czytania przede wszystkim rozbudza ciekawość otaczającym światem, pozwala zdobywać wiedzę o sobie samym i otoczeniu. Czytanie rozbudza kompetencje poznawcze dziecka, rozwija kreatywne myślenie oraz wyobraźnię dziecka. Pomaga rozwijać emocjonalny świat dziecka poprzez naukę nazywania i wyrażania emocji. Pokazuje, jak można radzić sobie z nieznanymi dotąd sytuacjami. Nade wszystko jednak lektura jest doskonałym wstępem do rozmowy z dzieckiem na różne tematy, pomaga rodzicom wprowadzić czasem trudne, nieporuszane wcześniej wątki, redukując u malucha poczucie lęku i niepokoju.

Porady:

Jeśli do tej pory rodzic nie czytał swojemu dziecku, to najwyższy czas zacząć. Maluch coraz więcej rozumie, potrafi wyrażać swoje preferencje - często zdarza się, że będzie on chętnie wracał do niektórych opowieści, będzie prosił o przeczytanie po raz kolejny tej samej bajki. Dziecko staje się coraz bardziej świadome, może więc zadawać coraz więcej pytań na pojawiające się w bajce tematy. Czytanie to doskonały element sprzyjający wychowaniu dziecka, kształtowaniu umiejętności rozróżniania dobra i zła. W książkach często poruszane są wątki, które mogą posłużyć jako przykłady w radzeniu sobie z konkretnymi sytuacjami, z którymi dziecko może spotkać się każdego dnia. Wspólne czytanie może być dla rodziców pomocne w procesie kształtowania właściwych postaw i nawyków malucha.

3. 6-10 rok życia:

Jeśli dziecko rozpoczynające naukę w szkole jest przyzwyczajone do wspólnego czytania w domu rodzinnym, widzi czytających rodziców, to łatwiej jest mu się wdrożyć do nauki w szkole. Czytanie na tym etapie jest podstawowym procesem zdobywania i utrwalania wiedzy. Wzbogaca u dziecka zasób słownictwa, może też być pomocne w utrwalaniu reguł pisowni (poprzez opatrzenie się z graficznym obrazem danego słowa). Poprzez wspólne czytanie dziecko może rozwijać swoje zainteresowania, zaspokaja swoją ciekawość. Nadal jest to doskonały element umacniania więzi czy pretekst do podjęcia rozmowy na dany temat. Czytanie pomaga w poznawaniu wewnętrznego świata, w tym świata emocji dziecka, jest przydatne w procesie kształtowania jego osobowości.

Porady:

Dość często dzieje się tak, że rodzice po tym, jak dziecko poznało już literki i jest w stanie samodzielnie czytać proste teksty, zaniechują wspólnego czytania. Jest to prawdopodobnie podyktowane chęcią usamodzielnienia dziecka w tej aktywności. Jednak nie tędy droga. Teksty, na których dzieci uczą się czytać, są zazwyczaj mało dla nich atrakcyjne, nie ma tam miejsca na wyobraźnię i kreatywność. Nauka czytania to dla dzieci długi i często bardzo trudny okres. Poprzez wspólne czytanie zapraszamy dziecko do nowych, fascynujących światów, doskonaląc u niego przy tym umiejętność skupienia uwagi oraz pamięć słuchową. Na tym etapie warto czasem dzielić tekst na krótsze i prostsze części, które będzie czytało dziecko i dłuższe partie, czytane przez rodzica. Warto też

pozwalać czasem dziecku, aby to ono samo wybrało książkę, której chce wysychać.

4. wiek nastoletni:

Dla niektórych czytanie wspólnie z nastoletnim dzieckiem może wydawać się dziwne. Są jednak domy, w których rodzinne czytanie kontynuuje się pomimo coraz starszego wieku dziecka. Nastolatkowe często, choć pewnie większość się do tego nie przyzna, z sentymentem wracają do czasu dzieciństwa, gdy wspólnie z rodzicem czytali ulubione bajki. Nawet jeśli taki pomysł nas nie przekonuje, warto jednak pamiętać o podstawowej zasadzie, że w domu, w którym rodzic czyta, dziecko/nastolatek dużo chętniej sięgnie po książkę. Ważny jest też łatwy i szybki dostęp do książki, dlatego w każdym domu powinna być tworzona przez rodziców biblioteczka z ciekawymi i sprawdzonymi pozycjami dla dzieci/ młodzieży, po które potomek może w każdej chwili sięgnąć. Czasem warto najpierw obejrzeć adaptację filmową danego dzieła wspólnie z nastolatkiem, co być może przekona go do sięgnięcia po oryginalną wersję książkową.
Pamiętajmy, że w każdym wieku czytanie ma być dla dziecka nie karą czy przykrym obowiązkiem, ale czasem relaksu i przyjemności.

Opracowała:

Anna Michalska

Psycholog

Podczas pisania artykułu korzystałam z informacji zawartych na stronach:

http://wielki-czlowiek.pl/czytaj-dziecku/

https://calapolskaczytadzieciom.pl/dla-rodzicow/o-czytaniu/dlaczego-czytac-dziecku/